

PRESUDA SUDA

4. ožujka 1986.(*)

„Oporezivanje jakih alkoholnih pića – Voćno vino”

U predmetu 106/84,

Komisija Europskih zajednica, koju zastupa Johannes Føns Buhl, pravni savjetnik, u svojstvu agenta, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu u uredu Georges-a Kremlisa, člana pravne službe, zgrada Jean Monnet, Kirchberg,

tužitelj,

i

Kraljevina Danska, koju zastupa Laurids Mikaelsen, pravni savjetnik u Ministarstvu vanjskih poslova, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu u sjedištu veleposlanstva Danske,

tuženik,

povodom tužbe radi utvrđivanja da uvođenjem viših trošarina na vina proizvedena od grožđa u odnosu na vina proizvedena od drugog voća Kraljevina Danska nije ispunila obveze iz članka 95. Ugovora o EEZ-u,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: T. Koopmans, predsjednik vijeća, u svojstvu predsjednika, U. Everling, K. Bahlmann i R. Joliét, predsjednici vijeća, G. Bosco, O. Due, Y. Galmot, C. Kakouris i F. Schockweiler, suci,

nezavisni odvjetnik: P. VerLoren van Themaat,

tajnik: D. Louterman, administratorica,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 3. prosinca 1985.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Tužbom podnesenom tajništvu Suda 16. travnja 1984., Komisija Europskih zajednica pokrenula je na temelju članka 169. Ugovora o EEZ-u postupak u kojem traži da se

utvrđi da oporezivanjem vina proizvedenih od grožđa višom stopom u odnosu na vina proizvedena od drugog voća Kraljevina Danska nije ispunila obveze iz članka 95. Ugovora o EEZ-u.

- 2 Iz spisa proizlazi da su u skladu s relevantnim danskim zakonodavstvom, odnosno Zakonom br. 98 od 17. ožujka 1971. o trošarinama na vina i voćna vina, kako je posljednje izmijenjen i dopunjeno Zakonom br. 149 od 11. travnja 1984., predviđeni različiti sustavi oporezivanja za vina proizvedena od grožđa i vina proizvedena od drugog voća. Kad je riječ o vinima proizvedenima od grožđa, utvrđeno je da stopa trošarine po litri iznosi 10,725 DKR za stolna vina i 19,93 DKR za likerska vina, čija je alkoholna jakost veća od alkoholne jakosti stolnih vina, ali ne prelazi granicu od 23 % po volumenu, od koje se vino oporezuje u skladu sa Zakonom o trošarinama na jaka alkoholna pića. Kad je riječ o voćnim vinima, stopa trošarine po litri iznosi 6,92 DKR za stolna vina alkoholne jakosti manje od 14 % po volumenu i 11,02 DKR za ostale proizvode, odnosno likerska vina alkoholne jakosti od 14 % do granice od 20 % po volumenu; vino veće alkoholne jakosti oporezuje se kao alkoholno piće.
- 3 Dansko porezno zakonodavstvo ne sadržava definiciju voćnih vina. U skladu s okružnicom glavne uprave za carinu, riječ je proizvodima koji se dobivaju fermentacijom voćnog soka ili meda i sadržavaju najmanje jednu litru fermentiranog alkohola na 100 litara; stupanj alkohola u krajnjem proizvodu može se povećati dodavanjem neutralnog destiliranog alkohola, odnosno isključujući alkohol s okusnim karakteristikama, kao što je konjak, rum ili viski. Tijekom rasprave postalo je jasno da alkoholna jakost postignuta prirodnom fermentacijom u praksi varira između 6 % i 8 % po volumenu.
- 4 Komisija se poziva na sudsku praksu Suda u potporu svojem glavnom argumentu da su vina proizvedena od grožđa i vina proizvedena od drugog voća slični proizvodi u smislu članka 95. prvog stavka Ugovora jer imaju slična svojstva, zadovoljavaju iste potrebe, proizvedeni su od sličnih sirovina i istim postupkom fermentacije, iste su alkoholne jakosti i konzumiraju se u istim količinama. Podredno, Komisija tvrdi da između dvaju proizvoda postoji barem konkurencki odnos u smislu članka 95. drugog stavka i da danski porezni sustav ima diskriminirajući i zaštitni učinak u korist voćnih vina, koja su tipični nacionalni proizvodi, na štetu vina proizvedenih od grožđa, koja su isključivo uvezeni proizvodi.
- 5 Danska vlada osporava povredu članka 95. u bilo kojem pogledu.
- 6 Prvo, osporava da su vina proizvedena od grožđa i vina proizvedena od drugog voća slični proizvodi uz obrazloženje da su dva proizvoda razvrstana u različite tarifne brojeve Zajedničke carinske tarife, da se proizvode različitim postupcima i da imaju različite karakteristike; kod voćnih vina prirodnom fermentacijom postiže se alkoholna jakost od samo 6 % do 8 % po volumenu te se njihov stupanj alkohola povećava dodavanjem etilnog alkohola. Za razliku od vina proizvedenih od grožđa, vina proizvedena od drugog voća imaju iste karakteristike svake godine. Za razliku od vina proizvedenih od grožđa, vina proizvedena od drugog voća nisu obuhvaćena zajedničkom organizacijom tržišta.
- 7 Danska vlada pak priznaje da između tih dvaju proizvoda možda postoji konkurencki odnos u smislu članka 95. drugog stavka. Međutim, osporava da različito oporezivanje

ima zaštitni učinak jer bi taj učinak trebalo ocijeniti u odnosu na utjecaj poreza na prodajnu cijenu, pri čemu je taj utjecaj u ovom slučaju gotovo jednak za oba proizvoda.

- 8 Danska vlada smatra da ako postoji zaštitni učinak, on je u svakom slučaju opravdan legitimnim društvenim i gospodarskim razlozima na temelju kojih je Danskoj dopuštena primjena povlaštenog poreznog sustava u korist određenih kategorija uzgajivača voća koji u protivnom ne bi mogli pronaći tržiste za svoje proizvode.
- 9 Budući da Komisija svoju tužbu prvenstveno temelji na članku 95. prvom stavku, prvo valja ispitati jesu li ispunjeni uvjeti za primjenu te odredbe.
- 10 Kao što je Sud podsjetio u svojim presudama od 27. veljače 1980. (Komisija/Francuska Republika, 168/78, Zb., str. 347., Komisija/Talijanska Republika, 169/78, Zb., str. 385., Komisija/Kraljevina Danska, 171/78, Zb., str. 447.), cilj je članka 95. kao cjeline osigurati slobodno kretanje robe među državama članicama u uobičajenim uvjetima tržišnog natjecanja uklanjanjem svih oblika zaštite koji proizlaze iz primjene nacionalnih poreza kojima se diskriminiraju proizvodi iz drugih država članica i zajamčiti potpunu neutralnost nacionalnih poreza u pogledu tržišnog natjecanja između domaćih proizvoda i uvezenih proizvoda. Kad je riječ o sličnim proizvodima, člankom 95. prvim stavkom konkretno se zabranjuje svaka porezna odredba kojom se, neovisno o primijenjenom mehanizmu, uvode viši porezi na uvezenu robu u odnosu na domaće proizvode.
- 11 Iz spisa proizlazi da su vina proizvedena od grožđa i konzumirana u Danskoj isključivo uvezeni proizvodi. Kad je riječ o voćnim vinima, likerska vina gotovo su u potpunosti domaći proizvodi, dok su stolna vina, iako je približno jedna trećina njihove količine uvezena iz drugih država članica, uobičajeno domaća alkoholna pića koja tradicionalno čine važno tržiste za danske uzgajivače voća.
- 12 Kako bi se ocijenilo jesu li proizvodi slični u smislu zabrane iz članka 95. prvog stavka, valja ispitati, kao što je Sud naveo u svojoj presudi od 17. veljače 1976. (Rewe, 45/75, Zb., str. 181.), imaju li slična svojstva i zadovoljavaju li iste potrebe sa stajališta potrošača. Sud je prihvatio široko tumačenje pojma sličnosti u svojim presudama od 27. veljače 1980. (Komisija/Francuska, 168/78, Zb., str. 347.) i od 15. srpnja 1982. (Cogis, 216/81, Zb., str. 2701.) i ocijenio sličnost proizvoda ne na temelju kriterija njihove stroge istovjetnosti, već na temelju sličnosti i usporedivosti njihove upotrebe. Stoga, kako bi se ocijenila sličnost, valja razmotriti, s jedne strane, skup objektivnih karakteristika obiju kategorija pića, kao što su njihovo podrijetlo, postupak proizvodnje, organoleptička svojstva, posebno okus i stupanj alkohola, te, s druge strane, mogu li obje kategorije pića zadovoljiti istu potrebu sa stajališta potrošača.
- 13 Kako bi se dala takva ocjena, valja odvojeno ispitati dvije vrste pića na koja se primjenjuje dansko zakonodavstvo o oporezivanju vina, odnosno stolna vina i likerska vina.
- 14 Kad je riječ o stolnim vinima, na početku valja utvrditi da se vina proizvedena od grožđa i vina proizvedena od drugog voća proizvode od istih osnovnih proizvoda, odnosno poljoprivrednih proizvoda i istim postupkom, odnosno prirodnom fermentacijom. Imaju slične organoleptičke karakteristike, posebno okus i stupanj alkohola. Činjenicu da se konačni stupanj alkohola u voćnim vinima postiže dodavanjem etilnog alkohola

treba smatrati nebitnom jer se i stupanj alkohola vina proizvedenih od grožđa može povećati, posebno kako bi se poboljšalo vino s niskim prirodnim stupnjem alkohola.

- 15 Osim toga, dvije kategorije pića mogu, s obzirom na svoja slična svojstva, zadovoljiti iste potrebe sa stajališta potrošača u mjeri u kojoj se mogu konzumirati na isti način, odnosno kako bi se utažila žed, kao osvježenje i uz obroke. Činjenica da te dvije kategorije pića zadovoljavaju iste potrebe ne može dovesti u pitanje činjenicu da je konzumacija voćnih vina oduvijek bila manje popularna među potrošačima u odnosu na vina proizvedena od grožđa. Pitanje zadovoljavaju li iste potrebe valja ocijeniti ne na temelju postojećih navika potrošača, već mogućnosti razvoja tih navika i, u biti, na temelju objektivnih svojstava kojima se osigurava da proizvod može zadovoljiti iste potrebe kao i drugi proizvod sa stajališta određenih kategorija potrošača.
- 16 Kad je riječ o likerskim vinima, postupci proizvodnje vina od grožđa i od drugog voća mogu se smatrati istovjetnima jer se krajnji proizvod u svakom slučaju dobiva dodavanjem etilnog alkohola nakon početne fermentacije dužeg ili kraćeg trajanja i, u nekim slučajevima, dodavanjem drugih tvari, kao što je sok ili med. Stoga te dvije kategorije proizvoda, s obzirom na svoje usporedive karakteristike i slična svojstva, zadovoljavaju iste potrebe sa stajališta potrošača jer ih neki konzumiraju kao aperitive, a drugi kao desertna vina. Likerska vina od voća i likerska vina od grožđa treba stoga smatrati sličnim proizvodima u smislu članka 95. prvog stavka Ugovora o EEZ-u.
- 17 Sličnost između dviju predmetnih vrsta vina ne može se osporiti, kao što tvrdi danska vlada, uz obrazloženje da su vina proizvedena od grožđa i vina proizvedena od drugog voća razvrstana u različite tarifne brojeve. Kao što je Sud utvrdio u gore navedenoj presudi od 27. veljače 1980. (169/78), carinskim razvrstavanjem alkoholnih pića, čiji je cilj ispuniti zahtjeve vanjske trgovine, ne mogu se pružiti uvjerljive naznake u pogledu ocjene kriterija sličnosti iz članka 95. prvog stavka Ugovora.
- 18 Isto tako, činjenica da vina proizvedena od grožđa nisu obuhvaćena zajedničkom organizacijom tržišta ne može se smatrati relevantnom za pitanje jesu li proizvodi slični jer se izostankom takve organizacije ne može opravdati diskriminirajući porezni tretman kojim se u proizvodnji proizvoda, koji su u drugim pogledima slični, prednost daje upotrebi određenih kategorija poljoprivrednih proizvoda na štetu drugih kategorija proizvoda koji su uglavnom podrijetlom iz drugih država članica.
- 19 Budući da je time utvrđena sličnost predmetnih proizvoda u smislu članka 95. prvog stavka, valja razmotriti diskriminirajuću narav oporezivanja, koja, kao što je Sud istaknuo u gore navedenim presudama od 27. veljače 1980., proizlazi isključivo iz razlike u poreznom opterećenju koje snose dvije kategorije proizvoda, neovisno o tome je li ono posljedica porezne stope, načina procjene poreza ili drugih detaljnih provedbenih pravila. U ovom slučaju neosporno je da vina proizvedena od grožđa snose veće porezno opterećenje u odnosu na istu količinu vina proizvedenih od drugog voća.
- 20 Kad je riječ o argumentu Kraljevine Danske prema kojem se različito oporezivanje može opravdati društveno-gospodarskim razlozima, valja podsjetiti da se prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda (vidjeti najnoviju presudu od 15. ožujka 1983., Komisija/Italija, 319/81, Zb., str. 601.) pravom Zajednice, u njegovu trenutačnom stanju razvoja, ne ograničava sloboda svake države članice da uspostavi sustav različitog oporezivanja za određene, čak i, u smislu članka 95. prvog stavka Ugovora,

slične proizvode na temelju objektivnih kriterija, kao što je vrsta upotrijebljenih sirovina ili primijenjeni proizvodni postupci. Takvo razlikovanje spojivo je s pravom Zajednice ako se njime ostvaruju ciljevi gospodarske politike koji su i sami spojivi sa zahtjevima Ugovora i sekundarnim pravom te ako se na temelju detaljnih pravila izbjegava svaki oblik izravne ili neizravne diskriminacije u pogledu uvoza iz drugih država članica i svaki oblik zaštite konkurenčkih domaćih proizvoda.

- 21 Međutim, takvo različito oporezivanje nije spojivo s pravom Zajednice ako su proizvodi koji se najviše oporezuju, kao u ovom slučaju, po svojoj naravi uvezeni proizvodi.
- 22 Iz prethodno navedenog proizlazi da oporezivanjem vina proizvedenih od grožđa višom stopom u odnosu na vina proizvedena od voća, Kraljevina Danska nije ispunila obveze iz članka 95. prvog stavka Ugovora o EEZ-u.

Troškovi

- 23 U skladu s člankom 69. stavkom 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove. Budući da Kraljevina Danska nije uspjela u svojem tužbenom zahtjevu, treba joj se naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenog,

SUD,

proglašava i presuđuje:

1. **Oporezivanjem vina proizvedenih od grožđa višom stopom u odnosu na vina proizvedena od voća, Kraljevina Danska nije ispunila obveze iz članka 95. prvog stavka Ugovora o EEZ-u.**
2. **Kraljevini Danskoj nalaže se snošenje troškova.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 4. ožujka 1986.

[Potpisi]

* Jezik postupka: danski